

LIBERETA'

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

Dodatak k časopisu Sindikata Italijanskih umirovljenika Spi-Cgil Fjk na hrvatskom
spi.cgilfvg.it

Edizione in croato di Liberetà Fvg Anno 24 - Numero 1 - Maggio 2019 - Reg. Tribunale di Trieste N. 934 del 21/5/96 - Direttore responsabile Antonello Rodio - Stampa: Cronaca Fvg

DA ZA EUROPU PRAVA

**26. svibnja na
glasovanje da
se zaustavi
napredovanje
populista
(stranica 2.)**

**MIROVINE
Mobilizacija 1. lipnja**

**Pedretti: "Vlada nas je
zaboravila: izlazimo na ulicu"
(stranice 3-4)**

**PAOLO RUMIZ
Intervju**

**"Italija rada
želi Europu.
Potrebno je
potaknuti
sjećanja"**

(stranica 6)

Ujedinjena Europa, štitimo zajedničku baštinu

**Ezio Medeot
(generalni tajnik Spi Cgil FJK)**

Shvatili su, nažalost prekasno, čak i u Velikoj Britaniji: budućnost nije izvan Europe, nije u povratku na nacionalne granice koji bi označio kraj europskog sna: to je politička i ekonomska katastrofa. To navodimo nekoliko dana nakon što smo u Bruxellesu demonstrirali zajedno sa sindikatima iz čitave Europe kako bi zahtijevali pravedniju i brižljiviju Europu prema radnicima i umirovljenicima, te uoči odlučnog glasovanja za izgled Unije, izbora za obnovu Europskog parlamenta 26. svibnja.

Bez odgađanja smo kritizirali ulogu Europe u obrani politika štednje koje su pogoršale učinke krize. Kada je riječ o osuđivanju nedostataka i pogrešaka

Bruxellesa, nismo oklijevali to učiniti. Jasno smo rekli da danas, više nego ikad, Europa ne treba obrambenu strategiju, već treba ponovno potaknuti vrijednosti ljudskih prava i socijalne države, jer ne može opstati – kao što smo napisali u dokumentu kongresa – Europa ujedinjena s ekonomskog i monetarnog aspekta, ali nazadna po socijalnim pitanjima. Kritizirali smo Europsku Uniju, ali nismo nikada stavili pod znak pitanja potrebu očuvanja procesa integracije koji nas je doveo iz ruševina poslijeratnog razdoblja, od granica i zidova, do Unije 28 zemalja, rušeći granice između zemalja koje su se međusobno žestoko borile u najtragičnijim i najkrvavijim ratovima naše

povijesti.

Šezdeset dvije godine nakon Rimskog ugovora, europsko zdanje se trese pred napretkom suverenističkih stranaka, koje osvajaju bitne dijelove biračkog tijela, zavedenog njihovim demagoškim parolama. Njihov napredak zahtijeva od nas da poduzmemo odlučne akcije kako bismo spasili tvorevinu koja je kroz toliko desetljeća jamčila mir i socijalnu stabilnost, zdanje koju su Europljani marljivo gradili, pretvarajući u stvarnost san koji se prije tri generacije činio nemogućim.

Kažu nam da smo bili bolji s granicama, s lirama i francima, markama i šilinzima, pretvarajući se da ne poznaju činjenicu

da u Europi možemo rasti, inovirati naš ekonomski i socijalni model, jamčiti slobodan promet robe i ljudi što doprinosi razvoju industrijskog sustava koji nalazi važna tržišta u svojim glavnim europskim partnerima.

To je još više istinito za regiju kao što je naša: mi smo bili periferija Italije i, prije nestanka granica, čak i Europe. Zidovi i granice su nestali, i svima je jasno da su naši razvojni izgledi usko povezani s našim geopolitičkim položajem, ponovno u središtu prometnih pravaca između našeg kontinenta i ostatka svijeta. Uskogrudna razmišljanja nisu odgovor ni onima koji traže sigurnost kroz zatvaranje luka ili granica, niti mladima koji traže posao: posao

koji neće pasti s neba ili stići sa socijalnim mjerama kao što su prihod od državljanstva, već isključivo kroz izgledne perspektive za gospodarski oporavak.

Stoga, uz pripremu za nacionalnu manifestaciju 1. lipnja koja je proglašena kako bi ponovno otvorili raspravu sa Vladom o važnim pitanjima koji se tiču mirovina, poreza i borbe protiv siromaštva, tema koje su do sada dobile djelomična rješenja kao što je kvota 100 ili neučinkovita rješenja kao što je dohodak Državljanstva, snažno potičemo naše članove da izađu na birališta, da brane europsku konstrukciju koja mora ostati jedno od velikih naslijeđa koje je naša generacija ostavila našoj djeci i našim unucima.

26. svibanj, glas za Europu

Izbor novog Parlamenta u Strasbourgu je odlučna prilika da se kaže ne novim nacionalizmima koji prijete budućnosti Unije

Prošlo je 40 godina od prvih europskih izbora u povijesti. Tek 1979. godine, 22 godine nakon uspostave Europske zajednice, građani tadašnjih devet država članica po prvi put su imali mogućnost da biraju svoje predstavnike u parlamentu u Strasbourgu općim pravom glasa. Četrdeset godina kasnije svakako možemo reći da je to demokratskija i reprezentativnija Europa, jer je istina da je od tada parlament Strasbourga povećao svoje ovlasti i proširio svoju sferu zastupljenosti na 28 zemalja (uz neizvjesnost Brexita) na preko pola milijarde građana. Nikada do danas, kao uoči europskih izbora 26. svibnja, sam koncept ujedinjene Europe nije bio upitan. Europska Unija je u krizi kao institucija, ali u isto vrijeme i kao ideal. Duge godine krize, zapravo, oštro su stavile Europu i njezinu politiku pod upitnik, otkrivajući limite i pokazujući kontradikcije koje su oslabile imidž i popularnost njenih institucija. Perverzna spirala kriza - štednja, rast nezaposlenosti, posebno među mladima, i povećanje pripadnika socijalnih slojeva sa teškoćama, u kombinaciji s klimom rastućeg straha i nesigurnosti zbog političke i ekonomske nestabilnosti, atentata i proturječja u vanjskoj politici i politici migracija, potaknuli su rast antieuropskih pokreta, desnih i suverenističkih stranaka. Stranke, koje su na vlasti, osim u Italiji, također i u Austriji, Finskoj, Danskoj i u četiri države Višegradske grupe – Mađarska, Poljska, Republika Češka i Slovačka – od Pariza do Berlina, od Grčke do Belgije. Njihov uspon donosi snažne naci-

NE NACIONALIZMU I EKSTREMNOJ DESNICI I SPI FVG NA BRUXEMANIFESTACIJI U BRUXELLES

Nacionalizam, ekstremna desnica i anti-europske stranke ne nude rješenja za probleme s kojima se danas suočavamo. Sa tim uvjerenjem su Cgil, Cisl i Uil izašli na prosvjed 26. travnja u Bruxellesu, odazvavši se pozivu Europske konfederacije sindikata. Tom prigodom, Ferpa, federacija koja okuplja sindikate umirovljenika Unije, ponovno je pokrenula svoje prijedloge za uspostavu europskog zakonodavstva za nesamostalne osobe i za povećanje mirovina. Na prosvjedu je sudjelovalo i izaslanstvo Spi-Cgil-a Furlanije Julijske Krajine.

onalističke i anti-europske poruke, koje opstaju čak i tamo gdje su, kao u Italiji, te stranke i pokreti došli na vlast. Ideja da se te centrifugalne sile dovedu u središte europskih institucija, zagovarajući povratak na granice i Europu nacija, nikada nije bila veća prijetnja, koja postaje još konkretnija mogućnošću Brexita koji samo što se nije desio, usprkos odgodama i zakašnjelim kajanjima. Pogoršava zabrinutost i porast ekstremne desnice u Nje-

mačkoj koja je sve manje imuna na neonacističke težnje te često nasilni tonovi koje u Francuskoj sve češće iskazuje pokret žutih prsluka. Ukoliko su europski izbori 2014. bili prigoda za promišljanje o učincima štednje i za pozivanje na jasan preokret u odnosu na neuspješne politike s ekonomskog i socijalnog stajališta, danas više nisu u pitanju nikakve politike o kojima se raspravlja unutar Europske unije, već opstojnost same Europske unije. Otuda i potreba da se pokrenu svi

koji još vjeruju u one vrijednosti demokracije, mira i suradnje koje su temelj europskog ideala. Ideal koji je bio u stanju ukloniti granice i jamčiti slobodno kretanje ljudi i dobara, koji je omogućio da u Institucijama čije predstavnike su demokratski odabrali na glasovanju svi europski građani, sjede predstavnici sila koje su se krvavo borile u dva velika sukoba 20. stoljeća koji su bili uzrok milijunima mrtvih, razaranja, genocidu. To je prošlost kojoj se ne želimo vratiti, umjesto

toga želimo nastaviti graditi Europu sposobnu ne samo za jamčenje mira i gospodarske suradnje, nego i za obranu vrijednosti rada, mirovina, jamčenja prava i građanskih sloboda, dobrodošlice i integracije za one koji kucaju na naša vrata u potrazi za boljom budućnošću. Želimo da se usklade rast i razvoj očuvanjem planeta, jer nas milijuni djece koja su izašli na ulice u ime okoliša to pitaju. Zato je važno glasati, zato moramo reći ne onima koji žele podijeliti Europu.

EUROPSKI PARLAMENT

Izabran izravnim glasovanjem tek od 1979. Odlučuje o "zakonima" EU zajedno sa Vijećem

Osnovana 1957. godine kao Europska ekonomska zajednica nakon Rimskog ugovora, Europska unija je to ime preuzela s Ugovorom iz Maastrichta iz 1992. godine. Od 6 država osnivača 1957., kojima je i Italija pripadala, zajedno s Njemačkom, Francuskom, Belgijom, Nizozemskom i Luksemburgom, struktura zajednice porasla je uz uzastopna proširenja do 28 članica (Danska, Irska i Ujedinjeno Kraljevstvo dodane su od 1957., Grčka 1981., Španjolska i Portugal 1986., Austrija, Finska i Švedska 1995., Cipar, Estonija, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska 2004. godine, Bugarska i Rumunjska 2007. i 2013. Hrvatska), a koje će nakon Brexita pasti na 27.

Parlament ukupno ima 751 zastupnika, koji će pasti na 705 nakon izlaska Ujedinjenog Kraljevstva, dijeli zakonodavnu funkciju Europske unije s Vijećem ministara EU, koje se sastoji od jednog predstavnika za svaku članicu (dok izvršna funkcija spada u Komisiju, čije članove imenuje Vijeće i koje odobrava Europski parlament). Parlament se bira općim pravom glasa samo od 1979. godine, na petogodišnji mandat. Sjedište mu je u Strasbourgu, Francuska, ali se također sastaje u Bruxellesu koji se smatra »glavnim gradom« Unije.

Italija bira 73 zastupnika za Strasbourg

U 118 Općina Furlanije Julijske Krajine glasovati će se za izbor gradonačelnika

Europski izbori, zakazani između 23. i 26. svibnja, uključivat će oko 400 milijuna građana iz 27 država članica (osim Velike Britanije). Glasovat ćemo da izaberemo nove članove Europskog parlamenta u Strasbourgu, koji će biti na funkciji 5 godina, do 2024. godine. U Italiji i 20 drugih zemalja glasovat ćemo u nedjelju 26. svibnja: izborna mjesta u našoj zemlji bit će otvorena od 7 do 23 sata. Građani Italije koji imaju 18 ili više godina mogu glasovati. U Italiji mogu glasovati i

građani drugih država članica EU koji su se unutar 3 mjeseca prije glasovanja registrirali na dodatne izborne liste.

BREXIT. Trenutno je sudjelovanje Velike Britanije u glasanju još uvijek neizvjesno. Ako se bude glasovalo i u Velikoj Britaniji, novi parlament, kao i prethodni, imat će 751 člana, sa 73 mjesta rezervirana za Italiju. Tek kad Velika Britanija izađe iz Unije, parlament će pasti na 705 zastupnika, od čega 76 talijanskih.

KAKO GLASATI. Glasački listić je jedinstven a za Sjeveroistočnu izbornu jedinicu, čiji je Furlanija Julijska Krajina (Fvg) dio, listić je smeđe boje. Glasuje se za stranku, a može se naznačiti i do 3 preferencijalna glasa među kandidatima: tko navede 2 ili 3 kandidata, mora ih izabrati različitog spola. U slučaju da su navedena dva ili tri kandidata samo muškarci, ili samo žene, prvo naznačeno ime je važeće. Raspodjela kandidata među strankama bit će provedena na nacionalnoj

razini na proporcionalan način, ali isključujući sve stranke koje ne dostignu 4% glasova. Sjeveroistočna izborna jedinica (Fvg, Veneto, Trentino-Alto Adige, Emilia-Romagna) dovest će 14 zastupnika u Strasbourg.

LOKALNI IZBORI. U 118 općina u našoj regiji birači će dobiti 2 izborna listića: to su izborne jedinice u kojima će se glasovati (narančasta kartica) i za izbor gradonačelnika i općinskih vijeća. Izbori će se održati u jednom krugu u 117

od 118 uključenih općina: samo u Porciji, koja premašuje 15 tisuća stanovnika, moguć je i drugi krug (9. lipnja) među prva dva kandidata za gradonačelnika, ako niti jedan ne premaši 50% važećih glasova. Građani EU-a mogu sudjelovati u glasanju ako su upisani u dodatne izborne liste. Za Gradsko vijeće, ovisno o veličini općine, mogu se navesti 1 ili 2 preferencije: ako su naznačena dva kandidata, oni moraju biti različitog spola (inače će biti valjano samo prvo ime).

INTERVJU SA GLAVNIM TAJNIKOM SPI CGIL

Pedretti: «Mi, umirovljenici zaboravljeni od strane Vlade»

«Starije osobe nisu bankomat a Inps nije u vlasništvu Vlade. Europski izbori? Veoma važan događaj za našu budućnost»

Ivan Pedretti

Mirovine koje treba revalorizirati, porezi, zdravstvo koje treba zaštititi, nastojanje Vlade da kontrolira INPS. Navedene tematike, uz Europske izbore 26. svibnja, su sadržaji našeg intervjua s Ivanom Pedrettijem, koji je ove godine potvrđen za glavnog tajnika Spi na kongresu u Torinu.

Tajniče Pedretti, umirovljenici će 1. lipnja opet izaći na ulice, možete li nam reći koji su vaši razlozi?

“Zajedno s Fnp-Cislom i Uilp-Uilom iznijet ćemo na rimskom Piazza del Popolo razloge 16 milijuna ljudi koji se žale na potpuno odsustvo politike i pozornosti vlade prema njima. Imamo mirovine, o kojima se u našoj zemlji uvijek mnogo govori, ali postoje i jednako važna pitanja o kojima se ne raspravlja dovoljno kao što su porezi, problemi nesamostalnih osoba i zdravstvo”.

Počnimo s mirovinama. Što se događa?

“Toliko najavljivano ukidanje zakona Fornero tijekom izborne kampanje ostalo je samo obećanje. Uspostavili su kvotu 100, dopuštajući nekome da otiđe malo ranije u mirovinu. Međutim, učinak te mjere još uvijek je ograničen na određenu vrstu radnika, uglavnom muškaraca, zaposlenih u javnom sektoru i koncentriranih u sjevernim regijama, dok su za sve ostale uvjeti odlaska u mirovinu ostali isti. Sindikati su predstavili mnogo radikalnije prijedloge izmjene pravila za odlazak u mirovinu o kojima se međutim nije raspravljalo i koje nisu uopće uzete u obzir, počevši od uspostave jamstvene mirovine za mlade i priznavanje ženama kao radnog staž pružanje usluga skrbi”.

Revalorizacijski sustav je također revidiran.

“Vlada koja sebe naziva vladom promjena nastavila je istim putem kao mnogi prije tretirajući talijanske umirovljenike poput

bankomata. Novim mehanizmom kroz tri godine će umirovljenicima uzeti iz džepova 3,5 milijardi eura. Rekli su nam da je to mali novac. Čak su nas ismijavali kao škrtice jer smo se usudili prosvjedovati. Stvarnost govori i da je tim novcem vlada financirala mjere kao što su dohodak od državljanstva i kvota 100. Kao da to nije dovoljno, u lipnju će umirovljenici morati vratiti dio novca koji su primili u prva tri mjeseca ove godine jer INPS nije imao vremena izračunati mirovine s novim iznosima. Napravili su nered a milijuni ljudi će izgubiti novac jer će imati vrlo veliki iznos za povrat, a da ne znaju koji je razlog”.

Što se tiče INPS-a. Što se događa?

“Nevjerojatne i neviđene stvari se događaju. Novi predsjednik Pasquale Tridico pokazuje se vrlo blizu stavovima ove vlade. S njim je Zavod za mirovinsko osiguranje prestao djelovati u općem interesu

građana, kao što bi trebao. Registriramo višestruke disfunkcije i anomalije, kao što je činjenica da umirovljenici sa kvotom 100 imaju povlašteni tretman u odnosu na sve ostale, koji moraju čekati mjesecima. To nikako nije dobro jer sve podsjećam da INPS nije u vlasništvu politike, nego radnika, umirovljenika i tvrtki koje ga financiraju redovitim plaćanjem svojih doprinosa”.

Koji su vaši prijedlozi za zdravstvo i nesamostalne osobe?

“Objekti su teme od iznimne važnosti za život starijih osoba i njihovih obitelji. Naša zemlja stari i zbog toga moramo duboko revidirati sustav socijalne skrbi. Sve veći broj ljudi se odriče liječenja jer zdravstvena zaštita ne funkcionira kako treba, jer su vremena čekanja preduga jer treba platiti participaciju i zato što si ne može svatko priuštiti privatne zdravstvene usluge. Nacionalna zdravstvena služba ne samo da bi trebala biti za-

štićena, već bi se trebala ponovno pokrenuti i adekvatno financirati ako ne želimo da nejednakosti u našoj zemlji postanu još akutnije. Dugo smo tražili nacionalni zakon o nesamostalnim osobama za ono što će u nadolazećim godinama biti ne samo prioritet nego i nacionalni hitan slučaj. Potrebni su nam resursi i intervencije za pomoć obiteljima koje same ne mogu”.

Nije slučajnost da je pitanje nesamostalnih osoba pitanje koje također postavljate na europsku razinu. A što se tiče Europe, koju poruku biste željeli poslati umirovljenicima prije svibnja?

“Europski izbori predstavljaju trenutak o kojem će ovisiti veći dio naše budućnosti. Suverenitet nije rješenje i opasan je, jer u globalnom gospodarstvu nitko ne može misliti da može uspjeti sam. Potrebna nam je socijalna i demokratska Europa. Svi moramo raditi na njezinoj izgradnji”.

Lorenzo Rossi Doria

Ministar unutarnjih poslova koji o 25. travnju govori kao o »derbiju između fašista i komunista«. Navijači Lazia koji dan prije Dana oslobođenja paradiraju na Piazzale Loreto s natpisom koji slavi Mussolinija. Prefekti koji napuštaju proslavu Oslobođenja. Predsjednik ANPI-a bez prava govora na dan kada bi se cijela Italija trebala pridružiti u počasti i sjećanju na partizansku borbu. Nažalost, sve se to stvarno dogodilo. A to su samo neki od primjera onoga što postaju priče o uobičajenom ludilu, običnom »normaliziranju« fašizma, revizionizma, rasprostranjene profanacije značenja i značaja Dana oslobođenja.

Postaje teško čuditi se, s obzirom na česte i loše prikrivene osjećaje nelagode s kojima gradonačelnici i lokalni dužnosnici desnog centra slave dan oslobođenja, ograničavajući se na ispunjavanje svoje institucionalne obveze za ono što većina njih smatra dosadnim zadatkom. No, reagiranje je nužno, pogotovo kada vas vrijeđanje 25. travnja i njegovog značaja pogodi izravno u vašem gradu ili regiji. Stoga je reagirao CGIL u Trstu, jedinom regionalnom glavnom gradu u cijeloj zemlji gdje je gradonačelnik odbio dati ANPI-u mogućnost da održi govor

sa pozornice proslave: neposredna reakcija i solidarnost iz našeg sindikata.

Već među glavnim promotorima dviju antifašističkih i antirasističkih demonstracija organiziranih u Trstu 3. studenog 2018. i 13. travnja prošle godine, Cgil je zajedno s Anpijem, Anedom i

Anppiom organizirao alternativnu manifestaciju koja je stigla u Risiera di San Sabba nakon završetka službenih intervencija. 1.500 ljudi sudjelovalo je u maršu koji je krenuo iz Valmaure, uključujući predstavnike udruženja i stranaka (Arci, Arcigay, Talijanski konzorcij solidarnosti, Rifondazi-

one Comunista i drugi) koji su se odlučili samostalno stići do Risie-re, mjesta na kojemu se nalazio jedini nacistički logor istrebljenja u Italiji, svi ujedinjeni u želji da se naglasi i osudi iskrivljavanje i instrumentalizacija značenja 25. travnja.

Od Rima do Milana, gdje je su-

djelovao glavni tajnik Maurizio Landini, kao i na svim drugim trgovima zemlje i regije, od Trsta do Pordenonea, od Udina do Gorizije, Cgil je snažno naglasio svoju prisutnost ponosno razvijajući svoje zastave zajedno s onima Anpi, kako bi podsjetili svih da je naša demokracija i naš Ustav, isti Ustav na koji su se zakleli svi ministri naše vlade, plod partizanske borbe i oslobođenja. Nasljeđe svih u kojem bi se svi Talijani trebali prepoznati. Ma kakav derbi između komunista i fašista.

Mi se vraćamo na ulice!

**DATECI
RETTA**

Tutti in piazza a Roma il 1° giugno

Odbijena revalorizacija, nesamostalne osobe, obrana javnog zdravstva velike teme nacionalne manifestacije u Rimu 01. lipnja

Nakon skupova 9. svibnja u Padovi, Rimu i Napulju, odbrojanje je počelo u očekivanju velike nacionalne manifestacije koja će se održati 1. lipnja na Piazza del Popolo u Rimu, nova faza nacionalne mobilizacije sindikata umirovljenika Cgil, Cisl i Uil koji prosvjeduju protiv potpunog nedostatka pozornosti koju im vlada posvećuje. Kao da nije bilo dovoljno potpuno zatvaranje dijaloga od strane Vlade prema sindikatima, kap koja je prelila čašu bilo je odgađanje najavljenog povrata pune revalorizacije mirovina sa inflacijom, koja je trebala početi

1. siječnja ove godine. Odustajanje Vlade, prema izračunima Spi, smanjuje mirovinu za 5,5 milijuna umirovljenika, uz ukupnu štetu od 3,5 milijardi eura u tri godine. Gubitak se kreće od 44 eura za one koji imaju mirovinu od 1.200 eura neto mjesečno do preko 1.500 eura za one koji imaju mirovinu od 2 tisuće eura. Radi se o istinskom rezu iako je Vlada u više navrata rekla da to nije istina, da je to samo mala promjena i da su umirovljenici škrtice. Šteta je dvostruka, jer su, kao što je poznato, mirovine isplaćene do ožujka od strane INPS-a revalorizirane prema zakonu

»otkazanom« posljednjim proračunom. Rezultat je zahtjev za povrat nepropisno primljenih iznosa, koji će se, međutim, nadoknaditi tek od lipnja kako ne bi uznemiravali »korisnike« prije europskih izbora.

U međuvremenu, brojevi pokazuju da će toliko hvaljenu državnu mirovinu, kao što je predviđao Spi, na kraju primiti vrlo ograničen broj ljudi i neće biti dovoljna za rješavanje problema siromaštva. Isto kao što dohodak od državljanstva neće biti učinkovit lijek za nezaposlenost. Nadalje, ništa nije predviđeno po pitanju poreza, koje

umirovljenici plaćaju više od zaposlenih, a još manje je predviđeno za zdravstveni sustav, skrb i nesamostalne osobe, što su teme od iznimne važnosti za živote starijih osoba i obitelji. Područja kojima su potrebne intervencije i resursi.

Vlada se, tvrde Spi, Fnp i Uilp, potpuno oglušila na zahtjeve i potrebe talijanskih umirovljenika, koje je čak i optužila da su škrtice jer su se usudili prosvjedovati krajem prosinca protiv rezanja revalorizacije. Zbog toga je mobilizacija nužna i ne može se više odgađati.

INTERVJU

«Italija rada želi Europu»

Paolo Rumiz: «Otrovna klima, no mladi koji se bore u korist klime su znak nade. 26. svibnja je potrebno potaknuti sjećanja»

«Europa se susreće daleko, gdje to najmanje očekuješ ... Možda je to san onih koji ga nemaju. Benediktinski su ga redovnici pokrenuli u najgore vrijeme, s rimskim carstvom u ruševinama i pod utjecajem barbarskih invazija. Osnivači Unije su je osmislili u beznadnim godinama naci-fašizma. Moj europeizam nastao je zbog očaja: oživljavanja nacionalizma i letargije Bruxellesa». Riječi su to s prestižnim potpisom, novinara i pisca iz Trsta Paola Rumiza, koji je posljednjih mjeseci Europske posvetio prekrasne stranice. Upravo iz tih njegovih riječi uzeli smo inspiraciju za intervju, ili ako želite razgovor, u očekivanju glasovanja u Europi od 26. svibnja.

Priznajte da je vaš europeizam rođen iz očaja. Nije li to proturječe i nije li proturječno to što danas, u obrani Europe, ima i onih koji su je dugo kritizirali? «Ljubav se rađa i zbog odsutnosti, a ne samo zbog prisutnosti. Iz tog razloga, nakon što smo se toliko

navikli na prednosti Europe da smo ih skoro zaboravili, sada kad ih vidimo ugroženima, shvaćamo što riskiramo. Ali krivica leži u samoj Europskoj uniji, koja je učinila premalo da bi predstavila sve prednosti, koja je ostala previše zatvorena u svom dvorcu da bi uspjela objasniti koliko je važno putovati bez granica, bez mijenjanja valuta, koliko su važni susreti između različitih naroda i kultura». **Možda je to lakše shvatiti za tršćanina kao što ste vi, euroljane sa granice...**

«Nema sumnje da mi ljudi sa granice to bolje osjećamo. Osim toga, tršćanin se i ne može nazvati talijanom, u njemu ima mnogo slavenskog, malo njemačkog jezika, on je više naviknut na složenost, nacionalna definicija nije dovoljna i to podrazumijeva prihvaćanje različitosti koje drugdje ne postoje. Što se tiče Europe, kao što sam napisao, ona živi više na granicama nego na središnjim mjestima, pa čak i događaji koji

su je promijenili osjećali su se mnogo ranije u predgrađima, duž istočnih granica, umjesto u Milanu, Londonu ili Parizu».

Napisali ste da u korijenu ideje, europskog sna, postoje i misao i rad benediktinskih redovnika. Tko danas može odigrati tu ulogu i ponovno pokrenuti san o ujedinjenoj Europi?

«Uz nadu gledam rođenje omladinskog pokreta na velikim univerzalnim temama poput klime. Mislim da je to još uvijek izraz manjine, ali dobro organizirane manjine koja se može boriti za nešto važno. Zadnji put kad sam bio u Bruxellesu, grad je bio pod opsadom zbog prisutnosti 70.000 mladih ljudi koji su prosvjedovali za klimu i suočavali političare sa njihovim nedjelovanjem. Europa je za mene bila na ulicama s njima, ne zabarikadirana u staklenim zgradama».

Ali oni koji protestiraju za klimu, kako kažete, još uvijek su manjina. Većina izgleda da gleda

negdje drugdje...

«Na žalost, vjerujem da je nekultura porasla i da cirkuliraju vrlo opasni i otrovni stavovi, koje potiču velike autokratske snage, a to su Moskva, Peking i Washington: moramo se naučiti braniti od svega toga, od učinaka kapitalizma koji nikada nije bio tako u krizi. Za ljevicu bi to bila izvrsna tema, ali o tim pitanjima oporba šuti i to smatram zastrašenom, neodlučnom, nepristojnom šutnjom».

Svi posljednji izborni događaji, u Italiji i Europi, vidjeli su porast populista. Je li scenarij također na pomolu za 26. svibnja ili postoji mogućnost preokreta tog trenda?

«Nadam se da će biti savjesti i pamćenja. Prije deset godina popeo sam se na visinu od četrdeset metara da bih podigao talijansku zastavu u Montecchiju, u provinciji Vicenza, općini kojom je upravljala Sjeverna liga i gdje su gledali posramljeni moju zastavu jer su pljuvali na sve što je zvučalo talijansko, od

■ Paolo Rumiz

Garibaldijske južnjake. Sada se to čini nevjerojatnim, oni uzimaju glasove čak i na jugu. Vjerujem da je sve to moguće samo zbog potpunog odsustva sjećanja prisutnog kod naših ljudi. Ali postoji i razlog za nadu: Italija koja radi, ona koja brani svoj rad, a ne ona koja parazitira, ta Italija podržava Europu i boji se da ju izgubi. Naravno, želi različitu Europu, ali ju želi».

Riccardo De Toma